

CON HỔ CÓ NGHĨA

- VŨ TRINH -

CON HỔ CÓ NGHĨA

Hãy xem Video dưới đây và trả lời câu hỏi sau:

Nêu ấn tượng của bản thân em khi xem xong clip. Các em có biết, hổ còn được gọi là gì?

Trong tâm thức của người Việt, họ ứng xử với hổ ra sao?

CON HỔ CÓ NGHĨA

1. TÁC GIẢ

1759-1828

Quê Bắc Ninh

2. TÁC PHẨM

* **Đọc và tìm hiểu chú thích**

Nghĩa: là lẽ phải, gặp việc tốt nên giúp đỡ người khác; chịu ơn thì phải biết trả ơn.

* **Xuất xứ**

Là tác phẩm viết bằng chữ Hán, in trong "*Lan Trì kiến văn lục*".

* **Kiểu văn bản**

Là văn bản truyện truyền kì trung đại

* **BỐ CỤC:**

Đoạn 1: từ đầu đến *mà sống qua được*: Hồ trả nghĩa bà đỡ Trần.

Đoạn 2: tiếp đến hết: Hồ trả nghĩa bác tiêu

* Nhận xét

Việc tác giả ghép hai câu chuyện khác nhau vào trong cùng một văn bản nhằm mục đích nói đến con người giúp đỡ hồ và được hồ báo ơn. Từ đó dễ thấy rằng.

Nếu bớt đi một chuyện, văn bản sẽ chỉ kể đơn thuần về một câu chuyện con hồ được người khác giúp đỡ và nó cảm ơn. Đó chỉ là một con hồ, một câu chuyện đơn lẻ, không thể bật ra ý con hồ có nghĩa như ở nhan đề.

Đến loài vật tưởng như hung dữ, đáng sợ nhưng vẫn sống có nghĩa thì con người càng phải sống có nghĩa nhiều hơn.

Chuyện con hồ có nghĩa không chỉ có một câu chuyện mà nhiều câu chuyện, giúp cho văn bản trở nên phổ biến, đáng tin hơn.

Hành động	Chi tiết thể hiện	Nhận xét	Thông điệp "có nghĩa"
1. Hành động giúp đỡ:	Của bà đỡ Trần:.....
	Của bác tiêu:.....	...	
2. Hành động trả ơn:	Của con hỗ được bà đỡ Trần giúp:.....	...	
	Của con hỗ được bác tiêu giúp:.....	...	

1. Bà đỡ Trần và bác tiều phu giúp đỡ hổ.

+ Bà đỡ Trần đỡ đẻ cho mẹ con hổ cái.

+ Bác tiều phu giúp lấy cái xương bò to như cánh tay ra khỏi họng.

=> Họ đều có lòng dũng cảm và nhân ái, vị tha. Lúc đầu, họ đều hoảng sợ khi nhận ra con hổ, nhưng họ đã vượt qua nỗi sợ hãi (bà đỡ Trần nhận ra sự chỉ dẫn và những giọt nước mắt của hổ đực, bác tiều chủ động uống rượu lấy can đảm) để giúp hổ vượt qua khó khăn (đỡ một ca đẻ khó cho hổ cái, lấy cái xương bò hóc trong họng hổ).

2. Hỗ trợ ơn người giúp đỡ

Hỗ trợ ơn bà đỡ Trần

*Vừa quỳ
vừa nhìn bà*

=> Thể hiện
thái độ biết
ơn

Tặng khôi bạc

=> Tạ ơn bằng
vật chất

*Dẫn ra
khỏi rừng*

=> Bảo vệ
an toàn cho
ân nhân.

*Quầy đuôi tiễn biệt - bà đỡ đi
khá xa mới gằm lớn rồi rời đi*

=> Vừa quan sát để đảm bảo
sự an toàn của ân nhân, vừa
thể hiện tình cảm lưu luyến,
trân trọng.

Con hồ trả ơn bác tiều

Nhìn khuôn mặt bác tiều

=> Để ghi nhớ khuôn mặt ân nhân

Mang hươu đến và gặm dữ dội

=> Tặng quà và gửi lời tri ân

Đến trước mộ, dụi đầu vào quan tài, gặm gào

=> Đến viếng, thể hiện lòng thương mến, xót xa đối với ân nhân đã khuất

Ngày giỗ lại nhớ mang các con thú đến để ở ngoài cửa trong mấy chục năm liền

=> Tình cảm vững bền, khắc cốt ghi tâm ơn nghĩa của ân nhân với mình.

* Tiếng gầm của hai con hổ ở phần cuối mỗi câu chuyện

Thể hiện sự cảm ơn và chào tiễn biệt của con hổ đối với ân nhân của mình.

=> Hai con hổ sống vô cùng thủy chung, ân nghĩa.

3. Thông điệp "có nghĩa"

4) *Mượn hình tượng con hổ có nghĩa, tác phẩm đã gửi gắm bài học đạo lí nào cho con người?(Hãy rút ra thông điệp "có nghĩa" của tác phẩm).*

- Con người hay con vật đều cần

+ Có lòng nhân ái: yêu thương giúp đỡ nhau trong cuộc sống.

+ Sống ân nghĩa thủy chung, có trước có sau, đền đáp với người đã giúp đỡ mình.

III. Tổng kết

1. Nghệ thuật

- Sử dụng chi tiết kì ảo hư cấu; biện pháp tu từ nhân hóa và ẩn dụ.
- Đan xen yếu tố thực và yếu tố kì ảo.
- Mượn chuyện loài vật để khuyên dạy đạo lí làm người.

2. Nội dung – ý nghĩa

- Qua câu chuyện người giúp đỡ, đỡ trả ơn người, truyện đã đề cao lòng nhân ái, thủy chung bền chặt; giáo dục lòng biết ơn, khuyên người ta biết trọng ân nghĩa.

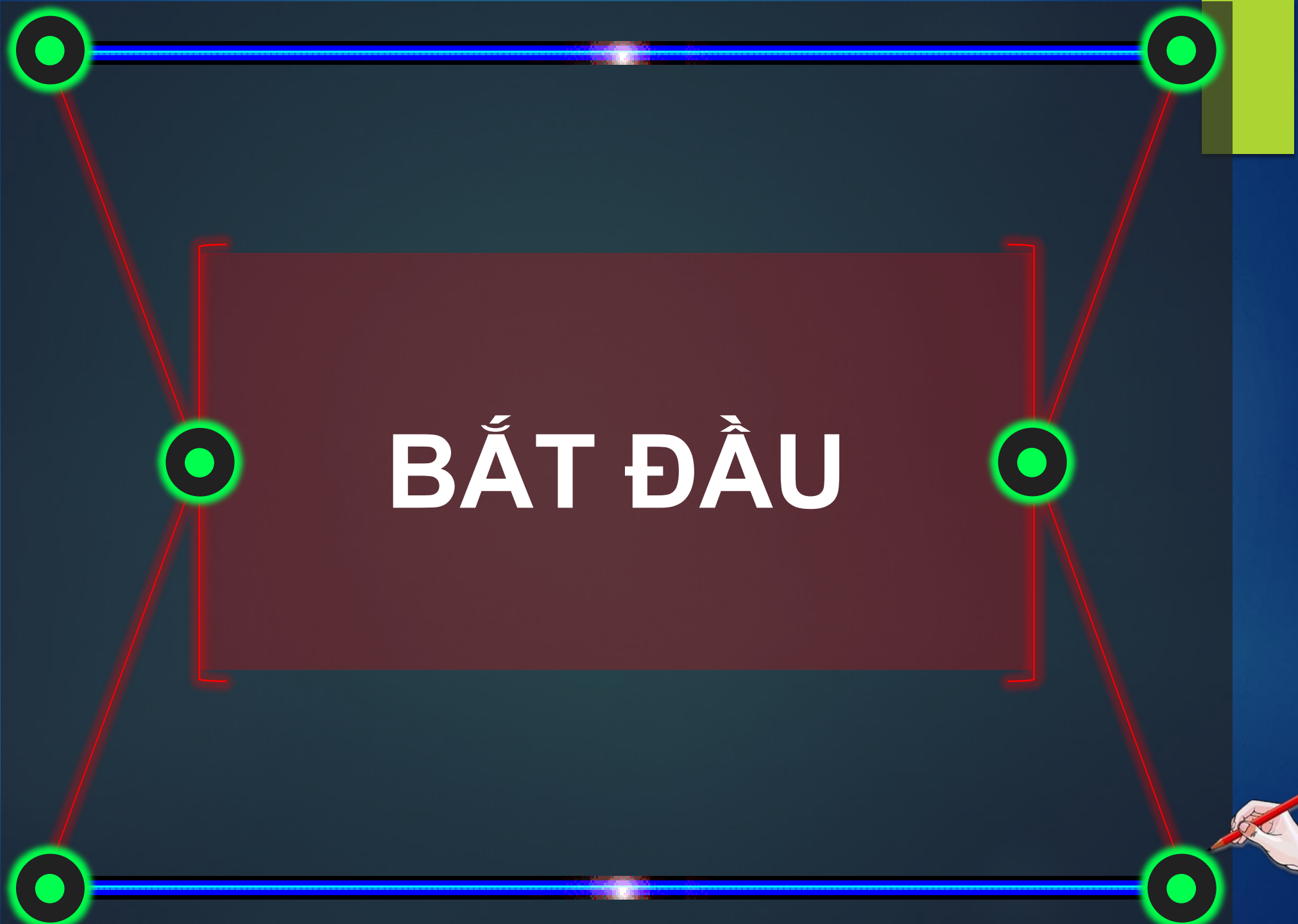
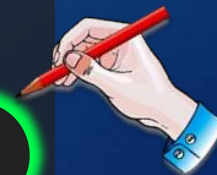
CON HỔ CÓ NGHĨA

HOẠT ĐỘNG 3

LUYỆN TẬP

BẮT ĐẦU

Câu 1. Văn bản "*Con hổ có nghĩa*" thuộc loại truyện

A. Truyện truyền kì

◆ B. Truyện đồng thoại

◆ C. Truyện ngắn

◆ D. Truyện hồi kí

Câu 2. Ý nghĩa nào sau đây đúng nhất với truyện "Con hổ có nghĩa"?

- ◆ A. Truyện đề cao tình cảm thủy chung giữa con người với con người.
- ◆ B. Truyện đề cao ân nghĩa thủy chung và khuyên con người biết coi trọng đạo lí làm người.
- ◆ C. Truyện đề cao tình cảm giữa con người với loài vật xung
- ◆ D. Truyện ca ngợi phẩm chất tốt đẹp của loài vật.

Câu 3: Tại sao văn bản "*Con hổ có nghĩa*" lại được xếp chung vào với bài học "*Bài học cuộc sống*"?

♦ A. Vì nội dung VB kết hợp các yếu tố thực và yếu tố kì ảo.

♦ B. Vì nội dung VB mang đến cho người đọc những yếu tố li kì hấp dẫn trong cuộc sống.

C. Vì nội dung VB đúc kết lời khuyên về đạo lí của con người trong cuộc sống.

♦ D. Vì nội dung VB dẫn người đọc đến những hành động đẹp đáng khâm phục.

CON HỔ CÓ NGHĨA

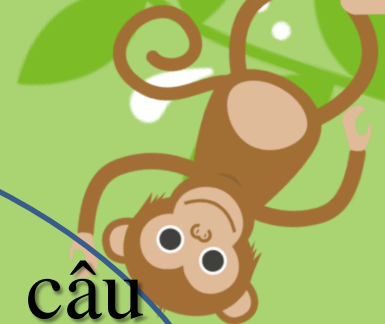

HOẠT ĐỘNG 4

VẬN DỤNG

CON HỒ CÓ NGHĨA

Câu 1. Nêu cảm nghĩ về một chi tiết em thấy ấn tượng nhất trong truyện.

Câu 2. Kể một câu chuyện đền ơn đáp nghĩa của em đối với người đã giúp đỡ mình.

Câu 3. Tìm và đọc những câu ca dao, tục ngữ, thành ngữ nói về lối sống ân nghĩa, thủy chung.

CON HỔ CÓ NGHĨA

THAM KHẢO (Câu 1)

Chi tiết em thấy ấn tượng nhất trong truyện là chi tiết hổ đực một chân trước ôm bà đỡ Trần chạy như bay vào rừng, gặp bụi rậm gai góc thì dùng một chân rẽ lối. Chi tiết này cho thấy hổ đực đang rất lo cho hổ cái, nên phải chạy như bay, nhưng không vì thế mà hổ đực quên đi sự an toàn của bà đỡ Trần. Hổ đực ôm bà đỡ Trần và rẽ lối khi gặp bụi rậm cho thấy nó cũng rất quan tâm đến an nguy của bà, coi trọng bà.

CON HỒ CÓ NGHĨA

HƯỚNG DẪN TỰ HỌC

- Hoàn thiện các nội dung bài học.
- HS chuẩn bị cho tiết sau học bài: **Viết bài văn nghị luận trình bày về một vấn đề trong đời sống (trình bày ý kiến tán thành).**

CON HỒ CÓ NGHĨA

THANK YOU!!!

